

Előfizetési feltételek:
 Fizetendő Debreczenben.
 Egész évre 2 frt
 Fél évre 1 „
 Kösségeknek 62 kr. évi postadíj előleges
 beküldése után ingyen.
 Egyes szám ára 4 kr.
Szerkesztőségi és kiadói iroda:
 Rózsá-tér 16-dik sz. házban, (kenyér-piacz,
 Vilmos sörészarnoka szomszédságában.)
 Kéziratok vissza nem adtnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:
 Négy-hasábos petit sorért 5 kr.; többköz-
 rínél 4 kr.
 Nagyobb és többszöri hirdetéseknel nagyon
 kedvező engedmények tétetnek.
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
 „Nyilttér”-ben megjelenő közlemény
 minden petit sora 15 kr.
 Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói
 hivatalnál, Csáthy Fer. és Társa, Telegdi
 K. Lajos és László Albert könyvkereske-
 désében, Budapest: Goldberger A. V.,
 Blockner J., Eckstein Bernát és Haasenstein
 és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein
 és Vogler, A. Opatowitz, Schaleck H. és
 Párisban, Hamburgban és Majnai-Frank-
 urthban: G. L. Daube és Mosse Rudolf
 hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Iskolai bajok.

1896. Szept. 12.

Tehát az 1896/7-dik tanév megkezdődött. Csak a főiskola felső tanfolyamaiban van még csönd, a többiben megkezdődött a munka.

Örvendtes jelenség, hogy az elemi és középiskolák nagyon népesek.

Vannak ugyan egyes utcai elemi népiskolák, a melyekben csekély a létszám, míg némelyekben meg annyira vannak, hogy a növendékek be sem férnek a tanterembe. Ennek oka az, hogy az iskolák, az ev. ref. népiskolák helyeit nem a legalkalmasabban határozták meg. De már ezen segíteni nem lehet, csak idők multával, a mikor annyi iskolánk lesz, a mennyi a közszükségletnek megfelel.

Nagy panaszra adott alkalmat a helybeli szülőknek az, hogy az ev. ref. fő- és a r. kath. algimnáziumokban oly sok a jelentkezett növendék, hogy sok szüle kénytelen más városban taníttatni gyermekeit — roppant költségek mellett.

Az ev. ref. főimnáziumban szó sem lehet az osztályok szaporításáról, a kath. algimnázium kívánatos kiegészítéséről egyelőre le kell mondani.

Nagyon életre való eszme az, a mely több helybeli okosan gondolkodó polgárban fogamzott meg. Az t. i. hogy kérje meg a városi törvényhatóság a kormányt arra, miszerint a helybeli állami főreáliskolát alakítsa át gimnáziummá mi által az érezhető bajok alaposan orvosolva lennének.

Helyes okoskodás, jó gondolat ez és a mi a fővalósítással semmi komolyan szóba vehető akadályba nem ütközhetik, a mint nem ütközött a nagykálói reáliskolának átalakítása.

Látszik, hogy a reáliskolának csak az alsó osztályai népesek, míg a felső négy osztályban alig haladja meg a növendékek létszáma összesen az ötvenet! Az alsó osztályok is azért népesek mert a két algimnázium nem képes befogadni a juletkezőket.

Tehát megvan a lehetőség az iskola hiányon segíteni s elvégre is az egységes középiskola létesítésének eszméje nem aludt még el s az is bizonyos, hogy az új egységes középiskola a gimnázium alapján épül fel.

Az okos gondolatot, a fenti kérvényt pártolni kötelesség, mert ha valósul a kérés sokan nyerne és senki sem veszít.

S. — S.

A vidék jövője.

— Szept. 12.

Nem minden aktualitás nélkül írjuk e sorokat. Tárgyunk nem olyan, melyet a hírlapírói szolgálatban először foglalkoztatna, hiszen mióta csak Beksics a nemzeti politika sine qua nonjárt a vidéki erős empóriumokért küzd, mióta csak látszik, hogy a főváros mindent központosító politikája, mint vágja el a vidéki városok életerejét, mint seenyveszti meg közéletét, forgalmát, iparát és kereskedelmét a központ, a mely világvárosi arányokban fejlődén, faluvá degradál minden vidéki várost.

A pannonhalmi ezredévi ünnepély alkalmának tarthatjuk, hogy a kormány képviselője ellette a vidék ajkain lévő örökös panaszt s ő penditi meg.

Azt mondta a miniszter, hogy a magyar közművelődés nagy kérdését kell megoldanunk. Azt is mondta a miniszter, hogy a ki a Magyarország életét ismeri, az tudja, hogy a városi élet fejlesztésén fordul meg minden, hogy megtudjuk oldani a nagy hivatást. Nekünk szükséges, hogy legyenek erős vidéki központjaink, melyek kulturájokkal bélyegüket az egész körzetre nyomják, a mely azokat körülveszi.

Igy szólott miniszter. E miniszteri szó jelentőségteljes aktualitása adja nekünk is újból megczikkezni kedves témánkat, mert a vidéki sajtónak nincs, nem lehet nemesebb feladata, mint köztudattá tenni, hogy a vidéki empóriumok kormány és egyéb erőkkel való fejlesztése nélkül a centralizáció mai vezető eszmekörében megmaradva nemzetünk fokozatos erősítése lehetetlen.

A miniszter a vidék fejlődését csak kulturális téren sürgeti. Azt sejtetve, hogy a kulturális haladás nyomában sarjad a város fejlődés egyéb sikere is.

Mi azonban a vidéki empóriumok kifejlesztését az anyagi téren is látjuk és élénken sürgetjük, hogy ne minden kormányintézkedés egyuttal a fővárosnak fejlődését segítse.

A kereskedelmi, gyári és ipari közforgalmi vállalkozásokból immár itt az idő, hogy a vidéknek is jusson, ideje, hogy a kultura hajlékaiból a fölösen centralizált hivatalokból, közintézményekből jusson a vidéknek is, ideje, hogy az állameszme diadala szempontjából kijelöltessenek a vidéki központok, melyek az amalgamizáció tényezőit megszerezhetik.

Sulyt fektetünk a miniszteri szóra éppen azért, mert a mindent preponderáló fővárossal szemben államférfiak ritkán vetik szemüket s jó vidékre.

Mi a szép miniszteri szót nem annak tulajdonítjuk, a minek mások, hogy a milleniumi esztendő ugys elismert szezonja a nagy mondásoknak és fényes szóvirágoknak. Köszönet illeti Wlassics Gyulát Győrben elmondott szónoklatáért.

Hisszük, hogy e beszéd elhangozván, nem lesz ugy mint eddig volt, hogy t. i. mikor a vidéki városok érdekében tette került a sor, az illetékes tényezők csodálatos leleményességet tudtak kifejteni abban, hogy a városokra nagy sarcok kivetésével lehetetlen, vagy legalább is küzdelmessé és kétségbeesetté tegye annak a közművelődési hivatásnak teljesítését, melyre tulajdonképpen az állam volna köteles e szükséges eszközöket az elméletben oly mód felett megbecsült városoknak rendelkezésére bocsájtani.

Azt hisszük a miniszteri fényes szónoklat után nem fogunk a jövőben ily kinos tapasztalatokat tenni.

Irodalom és művészet.

Valahányszor a nagyszabású milleniumi emlékműből, a Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) budapesti kiadócéggel kiadásában megjelenő Szalay-Baróti-féle „Magyar Nemzet Történeté”-ből egy újabb füzet kerül a kezünkbe: azt mindannyiszor változatlanul élénk érdeklődéssel lapozgatjuk. Most a díszmű negyvenötödik füzeté fekszik előtünk, mely Miksa király uralkodásának utolsó idejét és utóda Rudolf királynak első éveit beszéli el. E füzet még a szokottnál is gazdagabb képdísz tekintetében. Van benne mint külön műmelléklet a Bethlen Gábor tudósai körében című, Madarász Viktor festette szép és hatásos kép, továbbá a következő illusztrációk: Báthory István vértje és sisakja. — Rudolf király arcképe és aláírása. — Csata Sziszek mellett 1593-ban. — Győr ostroma 1594-ben, Hardeck Ferdinánd gróf. — Hardeck gróf kivégzése. Komárom ostroma 1594-ben. — Báthory Kristóf arcképe és aláírása, Báthory István lengyel király ezüst érme, Báthory Zsigmond emlékérmé. — Báthory Zsigmond aláírása, Báthory Zsigmond arcképe.

Feleségem jegyese.
 — Beszélyke. —
 Ha fiatal ember volnék, felfogadnám, hogy soha sem nőstülök és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert a feleségem rútul bncsapott s még csak el sem vállhatik tőle mert, nagyon szeretem, imádom a hütelent...

Különöskének tünhet fel előbbi állításom, melyből kitetszik, hogy gyűlölöm is, szeretem is az én feleségemet. Egy lényt egyszerre szeretni és gyűlölni lehetetlennek látszik és mégis igaz. Megcsalt a feleségem! tehát haragszom, azaz nehezezelek reá. Szép, kedves, fiatal a feleségem, tehát szeretem, imádom, rajongok érte és bolondulásig vagyok utánna!

Bolond beszéd, gondolják sokan. Lehet, hogy bolond vagyok, midőn hűtlen feleségemet szeretem. Mit tehetek róla, hogy egy 55 éves sziv is tud melegen, forrón szeretni!

Életemnek ötvennegyedik évét tapostam, midőn arra a fondolatra jöttem, hogy ideje volna már mégis nőstülni. Megnőstülni? De ki vállalkoznék egy kiélt, kopasz, borvirágos orru emberhez feleségül menni? Kicsoda? Hát az a ki szem előtt tartja, hogy jó a vén fa árnyékában nyugodni; az, a ki nézi szép házamat, birtokomat, szép lovaimat és tömött bugyellárisomat... Más kérdés aztán, hogy én kit vegyek feleségül? Én, a gazdag ember, kinek egyedüli hibája, hogy ötvennégy éves és sokat élt!... Ha gazdagot akarok feleségül venni, nem jön hozzám, ha szegényt veszek, talán megbecsül tisztelet, mert uri asszonygyá teszem. Csunya, pardon... nem szép leány nem kell, mert szeretni nem tudom... ha szepet veszek, más szereti el tőlem...

Ily gondolatok cikáztak át, meg át agyamon, mig el nem határoztam magamat, hogy egyik nyugalmazott gazdatisztem szép, de szegény leányát veszem feleségül, a ki legfőlebb egy részét adja leánya hozományául annak, a mit az én vagyonomból elspórolt.

Nem sokat kellett a leány kezéért esekednem. A leány ráállt. Lehetséges, hogy az apja, meg az anyja uszolására történt a könnyű szerral való beleegyezés, de az nem tartozik szorosán véve a dologra. Tény az, hogy Jolsvay Anna jegyese, majd feleségem lett.

Az én szép feleségem mihamar valódi uri asszony lett, a ki gazdag berendezést követelt. Cselédségről gondoskodott, estélyekre járt, estélyeket adott.

En nem törődtem a kiadással. Pénzem volt is, van is. Szerettem a feleségemet, akkor éreztem magamat igazán boldognak, ha minden kedvtelenség teljesíttem.

Karcolatok.

— Innen, onnan, mindenünnen. —

És csakugyan küszöbön az ősz. Nem csak a kávéházi biliárd golyók sűrű csattogása, nem csak a haza jött diákság és a közeledésben levő katonaság hirdeti ezt az egy szál kucsóber mellett, hanem a legbiztosabb tazu az — új bor!

Ideje az őszi-kabátok haza szállításáról komolyan gondolkodni.

Hát igen is. Az új bor megérkezett, az igaz, hogy még csak a gohérosokat szedték le és taposták szét, de azért van már itt-ott „kiforrt kanizott” — új bor!

Hej! csak az a baj, hogy az idén a rengeteg új bor mellé — a sertésvész miatt — igen kevés — disznótorosik.

Lesz tehát városunkban még egy huszár lak-tanya 700 ezer forintocskába kerül.

Vajjon mikor nem fog városunkban a kaszárnya építési — láz dühöngeni?!

Hát hiszen, ha van felesleges pénz, akkor csak építsenek baka, huszár, tűzér, svalizsér, vagy Isten tudja, hogy miféle brancsbéli kaszárnyát, — de vigyázzanak, hogy megint páratlanul rosszat ne csináljanak.

Vagy talán ez lehetetlen is már? A mennyiben már van nálunk két, páriát ritkító, rossz kaszárnya.

No de lehet még az e fajtából egy — muzeummal is.

— Ugyan min búsul kend apjok?

— Hogy annyi temérdek krumplim van, oszt malacz meg nincs rá, nem lehet venni!

— Ne búsulj. Jön diák elég. Kosztosokat fogadunk rá, malacz helyett!

— Hol voltál?

— Kint voltam a Homok-kertben — szőlőt — venni.

— Ah! Tehát tollasodol! Vagyonosodsz.

— Nem mondhatnám!

— Hát mennyiért vettél?

— Egy hatos árát.

— Tehát nem egész szőlőbirtokot?

— No nem épen! — Egyelőre csak egy hatoskáért!

Alig télt el husz nap, elhatároztam magamat, hogy meglepem az én néhülözhetetlen kis tubiczámat. Elviszem neki magamat, viszek neki pénzt hadd költsön, legyen igazi uri asszony. Meg akarok győződni, van-e kényelme? Miként szórakozik? Hogyan néz ki? Használ-e a fürdő? Megyek, felkeresem őt, ha egyszer karjaimba szoríthatom is, nem adom a Dárius kincséért! Gondolatomat tett követte.

Gyorsan repült velünk a tüsszögő vonat, az utazás mégis egy örökéletnek tünt fel előttem, mert szerettem volna már látni az én imádottammat, a kinek ide, szép arczára bizonyára rózsákat pingált a fürdő balzsommal levegője.

A vonat délutáni öt órakor érkezett meg. Az állomásra a fürdő husz percnyire távolságra esik. Nem ültem kocsira, hanem gyalog tettem meg az utat, hogy nóm az utolsó perczen birjon tudomás-sal megérkezésemről, csak akkor, midőn elébe toppanok.

Bár kocsira ültem volna, talán... de... A mennyire egy 55 éves ember ereje megen-gedi, lehető gyorsan közeledtem a fürdő felé, hogy mielőbb kebelemre szoríthassam imádot an-gyalomat.

Az állomás és a fürdő közötti féluton egy fiatal, könnyedjárású ember egy csinos nővel karon-fogva sétált. Mily boldogok! Bizonyára férj és feleség lesznek gondolám. De nini... hiszen ez az én feleségem... Az én feleségem? Nem lehet az! De igen! Egy kanyarulatot vettem és a sétány félreeső helyén egy padra ültem le. Fejem szédült, szivemet összeszorulni éreztem. Párhaj, valóper és a jó ég tudja mi nem cikázott át agyamon, midőn valaki vállamra tette kezét.

Hátranéztem, Bihary Pista régi tanulóársam állt mögöttem. Pillanatra még azt is feledém, hogy a nóm mással sétált, midőn megláttam régi, jó bará-

TÁRCZA.

Alkonyatkor.

Kicsi-kis szobám ablakán
 Nézek az ég felé,
 Hol a nap végmossolyával
 Bibor színre festé.

Erdőt, völgyet elárasztja
 Arany sugarával;
 Lengedezve játszadozik
 Az est fuvalmával.

Búcsúzásul a hegy ormán
 Tűzzé tüzes csókját,
 Végső fellobbanásának
 Haldokló varázsát.

A természet lecsendesül
 Minden szunnyadozik,
 Csak az erdők bus szivének
 Zokogása hallszik.

Oh! Ha rám is ilyen csendes,
 Nyugodt alkony szállna,
 Akkor lenne csak életemnek
 Édes boldogsága!

Radóczy Ilona.

Az iskolai tanév elején mindég az a panasza, hogy kevés az iskola.

Furcsa! Mintha nem lehetne a kötelező iskolázás elvét — szegre akasztani?

Akkor talán a rosszul és szintén szűken épített kaszárnyákba nem férő katonákat is el lehetne urason helyezni.

Hja a katonák mindenütt — előnyben vannak!

A Csokonai szobor megéri felállításának 25-dik évfordulóját a jövő hóban.

De azért nem jutott eszébe senkinek egy koszorút tenni a nagy szellem szobrára néha-néha.

Ugy látszik még se jött el a kor, melyről énekelte, hogy „Majd talán a boldogabb időben“ megértik őt és elismeréssel lesznek szelleme iránt.

Hja, az; anyagiakért hevül a kor és nem ér ilyesmire.

A „Csokonai-kör“ a megmondhatója, hogy ebben — nincs célzás!

A városi tisztújítás elmaradt decemberre.

A tisztviselői felfogás szerint nem volna éppen valami rettenetes nagy baj, csak a felemelt fizetés és a lakhér — folyósíthatók.

De ha a most ünneplő zsidó polgártársaink ezred évek óta várják a megígért Messiást, hát a városi tisztviselők nem várhatnának egy pár évtizedig is.

Hogy aztán az érdem méltányos el nem ismerése nem szép dolog, — az már más dolog!

A kibékülés szép napját ünneplik izraelita hitű honfitársaink.

Salamon ur is megbékült az ő örökös haragosával Náthánnal.

— Tudod, Náthán, beküldjünk ki. Te derék, becsületes úri ember vagy, a ki tiszta kézzel dolgozol...

— Te Salamon, már megint kezd el engem — bántani?...

Haza megy B. ur a napokban s a szakácsné megsugja neki, hogy kedvencz ételjei lesznek ebédre tálatva...

B. ur elkomorodva sohajt fel: — Vajjon hány kalap számlát hoztak ma haza a feleségemnek?!

HÍREK.

Szeptember.

Imhogy ránk köszöntött ez a csendes őszi hónap az elhullás sorvasztó lehe illet meg mindent.

Az elmúlás gondolata kísért bennünk, újjait rányomva a szív útjaira.

A nyár már oda van s az sem hozott sokat, egy pár száraz virág, mit szívünk tartogat.

Mit várhatunk tehát az ősztől? Az ünnepegektől zajos millenáris évet sokáig hever ki a magyar.

Egyáltalában ennek az esztendőnek a pláné-tája nem szerencsés plánétában született. Csapás-csapásra érte az országot. Jég, tűz, víz, minden mutatkozott.

Mintha csak összeszóvetkeztek volna ellenünk az elemek, hogy bős haragjukkal a millenniumi örömdalok zengése közepette nyirbálják meg jókedvünknek a szárnyait.

És az év nyolcz hónapját lassan-lassan csak lemorzsolgattuk.

tomat, a ki nyakamba borult és baráti csókot czupantott felhevült arcomra.

— Hol jársz itt kedves Andris barátom?

— Jöttem fürdőzni és végtelen örvendek, hogy veled találkozhatom édes jó Pistám!

— Barátom, — szölt Bihary — itt vagyunk de nem megy oly jól az idő, mint a hogy gonooltam. Az ifjak mulatnak, szórakoznak, nekünk, koros embereknek a borcska, az újság, néha a kártya nyújt szórakozást. Mennyire más lesz az élet, ha te is itt leszel!

— Kedves barátom, amott sétál egy fiatal ember, meg egy leány, vagy asszony kik lehetnek azok?

— Azok? ... Én bizony nem tudom... Azaz annyit még is tudok, hogy az asszonyka özvegy, a férfi vidéki nőtelen hivatalnok. Azt is beszélik, hogy szeretik egymást. Gyakran sétálnak együtt és szerelemről suttoznak, bizonyára egymáséi is lesznek.

— De Andriskám mit érdekel téged egy szép özvegy és egy nőtelen férfi szerelmeskedése?

— Nagyon érdekel!

— Nem értekel Andriskám, arczodból ki vagy kelve, nyugtalanodol, talán rokonod egyik, vagy másik?

— Rokonom. A nő rokonom és pedig a — feleségem, a kinek jegyese nem lehet...

— Tyhú, a kacsaringós teringgettét, ez nem bolondság! Most már értem felháborodásodat. Egyre azonban felkérlek, zajt ne csinálj...

— Zajt ne csináljak? Könnyű jó tanácsot adni, de képzeld magadat az én helyzetembe, mit csinálnál te akkor?

— Az asszonyt elcsapnám, elválnék tőle, előbb azonban udvarlóját lelőném, mint a mezei

A nap már bágyadtan küldi sugarait hozzánk, a levegőben nem hullámszik már a jázminok illata, a vándormadarak búcsút vettek s fűszeres délfelé igyekeznek már, de azért még nyílnak a völgyben a kerti virágok, még zöldel a nyárfa az ablak előtt. Meddig tart ez is?

Csak még a csöndes szeptember hóban, aztán elhull a virág, peregnék a fákról a sárgult levelek egymásutánban hagyják oda az ágakat s az eddig a magasból ránk nézőknek jó lesz majd lent a földön is, ha ugyan a szél fel nem kapkodja őket s végig nem tánczol velük vándor utján?

S a régi ismerősök a hűvös őszi esték ismét megérkeznek s kőd lomha kőd lesz a szív lakója... Kedvével messze száll a — golya... fecske... daru...

— **Egyházkerületi gyűlés.** A tisztántuli év. ref. egyházkerület a hó 8-án rendkívüli közgyűlést tartott. K i s s Áron püspök imádsággal megnyitotta a közgyűlést, majd Vályi Jánosról az elhunyt főgondnokról emlékezett meg, mivel 40 évig munkálkodtak együtt. Beszéde végén fölkerete Tisza Kálmánt, hogy foglalja el mellette az üresen maradt elnöki széket. T i s z a Kálmán éljenzés között helyet foglalt az elnöki széken és a közgyűlést megnyitottak jelentette ki. Azután elhatározták, hogy Vályi János érdemeit a kerület jegyzőkönyvében megörökítik, családijához részvétrel intéznek és emlékére az őszi rendes közgyűléssel egyidejűleg gyásznapot rendeznek. A melyen S z a b ó János békébsánsági esperes mond emlékbeszédet. Az őszi rendes közgyűlést november 3-ára, az első választás szavazatait október 10-re és a szavazatok felbontását október hó 12-re tűzték ki. Ha az első szavazásnál absolt többség nem alakulna, a második választás szavazatait november 1-re kell beadni és november 2-án főlöntajk azokat. A közgyűlés ezzel véget ért. Kétségtelennek tartják, — mi meg kívánatosnak is mondjuk — hogy a főgondnoki székre gr. D e g e n f e l d S. József főispán, a példásan hitbuzgó főúr üljön, ki bizonyára méltó lenne a nagynevű gr. D e g e n f e l d Imre közvetett örökösének lenni e díszes állásban.

— **Debreczen augusztusban.** A polgármester jelentése szerint a r e n d ö r s é g lo-pásárt 8, rendőri kihágásért 82, összesen 90 egyént tartóztatott le. A tolonczok száma 72 volt. — Az iparhatóság 32 iparigazolványt és 88 munkakönyvet adott ki. — A k a t o n a s á g létszáma volt 888 közhadseregbeli 217 lóval és 154 honvéd 9 lóval. — A lakosság összesen 75,444 frt á l l a m i adót fizetett be. — A k ö z e g e s z s é g ü g y i viszonyok kedvezőek voltak. Heveny ragályos betegségek közül hasi hagymáz, vörheny, roncsoló toroklob és hőkhurut szörványosan jelentkeztek s ezek összesen 8 halálesetet okoztak. — Született 246 gyermek, meghalt 164 egyén. — H á z a s á g r a lépett 25 pár. — A c s a p ö k e r t b e n még e hónapban két új tanosztályt megnyitó iskola gyarapítja az eddig 72 tanerő által vezetett iskolák számát. Szükséges az iskolák nagymérvű szaporítása. — Ugyanis 7469 mindennapi tankötele lévén, még 50, de legalább is 19 új osztály sürgős felállításáról kell gondoskodni.

— **A debreczeni év. ref. egyházta-nács** Kiss Áron püspök és Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöklete alatt ülést tartott vasárnap délelőtt. Az egyházkerületi tanácsbíroságra az egyház a maga 10-es szavazatát M a d a r á s z Imrere adta. S z é l István énekezőt a neki adott lakást kicsinyelte, nagyobbatt bérlet az egyház egyik házában, a nagyobbatt nem fizetett s így az egyház ügyésze beperelte, ingóságait lefoglalta. Dr. Ozory István az ügy megvizsgálására bizottság kiküldését javasolta, míg a többség azt a nézetet fogadta el, hogy csak ha Szél István kérelmezni fog, lehet bizottságot kiküldeni. A felsőbb leányiskola 1896/97-ik évi költségvetése 14,832 frt fedezettel és 14,760 frt kiadással megállapítottat. A csapókereti új iskolába leánytanítóul az iskolaszék által első helyen ajánlott S z e n t j ó b y Kálmánt

fülest. De csitt, felénk közelednek... még pár perc s aztán... A szerelmes pár előnkbe érkezett, minket azonban nem vettek észre, de világosan hallottuk, midőn a fiatal ember szenvedélyes hangon kérdé: tehát szeret örökre?

Erre már felugrottam félreesső rejtekünkben és ráfordedtem a szemtelen udvarlóra, hogy miként mer ilyet kérdezni az én feleségemtől?

Az udvarló kővé meredt e nem várt meglepetésre, Anna pedig nyakamba ugrott és mielőtt eldobhattam volna, összevissza pusztított. Nevetve, incselkedve, szerelmesen kérdé, hogy vagyok, mikor érkeztem, nincs valami bajom? Pergő nyelvecskéje engem szóhoz sem hagyott jutni. Kezdte mesélni, hogy ez az ur itt — rámutatva, a kivel karomfogva járt — kellemes szórakoztatója volt, a kinek szerelmi ömlengéseim jókat nevetett, jól mulatott, a kinek csupa mulatságból, időtöltést kedvéért mondta azt, hogy özvegy, pedig dehogy özvegy, a kinek igen jó, szeretői való, gyöngéd férje van...

— Asszony...

— Tedd hozzá szeretett kis feleségem!

— Többé nem vagy feleségem, megcsaltál!

— Én?

— Igen. Az megcsalja férjét, a ki mással, egy nőlen emberrel sétál.

— Ugyan, ugyan, hallgass meg s azután itélj felettem...

— Nem hallgatok semmit, szedd össze mindened és megyünk haza a legközelebb induló vonattal.

Haza jöttünk, itthon vagyunk, de sem válóper, sem párhaj nem következett be, mert győlölm, mert imádom az én kis feleségemet, a kit fürdőbe menni többé nem engedek.

közfelkiáltással egyhangulag, fiu tanítóvá pedig V e r e s Gyula helybeli ideiglenes tanítót választották meg 39 szavattal. Miklós-utcai leánytanítóvá K o n r á d Mariska k. a. t választották meg.

— **A Mária-pócsi búcsúra** városunkból pénteken reggel indult el a kath. hívek egy jelentékeny része dr. W o l a f f k a v. püspök vezetésével. Már csütörtökön özönlött a nép a szomszéd községekből s a pénteken elindult tömeg létszámát bizvást tehetjük h a t e z e r r e. E nagy létszámot azon osztály tette, a melynek „drága kincs a hit“, a mely őket remélni s tűrni tanítja. A ma délutáni vonattal sok uri nő megy át a holnapi búcsúra. A búcsúokkal több súlyos beteg is ment. Hétfőn este jönnek haza és akkor ünnepléses fogadtatás lesz.

— **Gyász.** Mélyen elszomorító gyászbeset hírt hozta szerdán a táviró. D e g e n f e l d S c h ö m b u r g G u s t á v, a nemes szivű téglási gróf hosszan tartó szenvedés után örök álomra hunyta be szeméit. Hatvankét évét élt. Áldásos jótékonyága, nemes szívűsége feledhetlen marad Téglás s az egész környékének lakói előtt. Az elhunyt főrendiházi tag s 1861-től 1868-ig országos képviselő volt. Temetése ma folyt le, melyen nagyszámú főúri rokonság, köztük T i s z a Kálmán mint sógora, gyűlt össze. Béke poraira.

— **Uj év.** Kedden — e héten — vette kezdetét a zsidók új éve, számításuk szerint az 5657-ik. Csütörtökön lesz hosszú nap. Ezt a napot minden zsidó böjttel és imádkozással tölti el, hogy a „Jehova“ a múlt évben elkövetett bűneit megbocsássa. Ez a nap az, melyen a zsidók között azok, kik haragosak voltak, vagy rosszat követtek el egymás ellen, megbocsátanak. Őt nappal később a sátoros ünnep veszi kezdetét. Ezt az ünnepet a zsidók őseiknek a pusztán sátrakban eltöltött 40 év emlékére ülik meg. Ez nyolcz napig tart úgy, hogy a két első és két utolsó nap a főünnep a többi négy nap pedig félünnep.

— **Eljegyzés.** Dr. B á t h o r y Sándor okleveles gyógyszerész, gyógytudor, városunk szü-lötté, folyó hó 6-án d. u. tartotta eljegyzését D e r c z e n y i M u n k á c s y J u l i a ev. ref. tanítósnővel, Báthory Sándor ügyvéd gyámleányával. Sok szerencsét kívánunk az ifjú párnak. — P r u z s i n s z k y Margit kisasszonyt, Pruzsinszky Károly kir. erdő-felügyelő művelt, szép leányát a héten jegyezte el Z a c h á r István kir. erdőfelügyelő Budapestről. A szép frigyhez ösztintén gratulálunk.

— **A zászlók.** Nem a harcok riadalmában golyójárta zászlókról szól az ének, hanem azokról a kopott, színtelen, eső mosta, vihar rongyoltá zászlókról, a melyen a nemzeti örömapok lelkesedésének látható jeleiként fölhuza lettek s ott feledve, disztelenül, elrongyolódva lengenek a szellő fuvalmára. Sok elismeréssel vagyunk e zászlók iránt, de — bocsánatot kérünk — a lelkesedés, a hazafüi felbuzdulás jelképezésére alkalmatlanok többé. Jó lesz azokat behuzni, vagy kiserélni.

— **A lovaslaktanya építése.** A belügyminisztériolt leérkezett a Csapó-utcai sorompón tul tervezett közös hadsergebeli lovassági laktanya építését elrendelő közgyűlési határozatra a jóváhagyás. Ez a közgyűlés 700,000 frtot szavazott meg a három lovas századot és az ezredtűrszet befogadó laktanya építésére. A miniszter a tervekben némely módosításokat eszközöltetett s ezek alapján a költségekre, beleszámításával a tervező és művezető tiszteletdíjának, valamint a telekszerzés árának, 699,136 frt 91 krt engedélyezett. Az építési árlejtést most már rövid idő múlva kihirdetik.

— **Falusi dráma.** Kaba községben kettős gyilkosság történt a héten. Egy jómódu gazdalkodó család fiatal tagja vetélytársá helyett két ártatlant lött szíven. Az eset a következő: Bagonya Márton és Molnár László jómódu szülők gyermekei együtt szerettek egy kabai lányt. Feltételezésből heves szóváltás támadt köztük, majd birokra mentek és Molnár László csufosan elverte Bagonya Mártont. Ezért Bagonya bosszút esküdött ellene és folyton töltött revolverrel járt, hogy a hol találja ott öli meg Molnárt. Hétfőn este Bagonya a sötétben hangjáról a vele szembe jövő vetélytársát megismerte. Molnárral jött Bagonyának két legjobb barátja Végh Antal és Gere Elemér. Bagonya, ki csak Molnár hangját hallotta, hirtelen elővette revolverét, gyors egymásutánban négyszer feléje lött. Az egyik golyó Véghet halálosan megsebesítette, a másik Gere Elemért szíven találta. Molnár sértetlen maradt és fokosával hatalmas ütést mért a Bagonya fejére, a ki lerogyott. A két ártatlan áldozatot szüleik lakására vitték. Bagonyát a csendörök elfogták.

— **A Kis-Kassa.** Ki ne ismerné a Kossuth-utcai temető mögött lévő szerény telepet, melynek vendéglője — kivált a régi időben — írók és művészek kedves mulatóhelye volt. Hej! de sok szép napot töltöttek ottan el a nádfedeles vityillók közt! A város levéltárában levő megsárgult öreg íráskok szerint a jövő esztendőben lesz kerek száz esztendeje, hogy a tűzveszedelmes olajütőknek s akkori magistrátus kívül a városon, a temetőntuli homokbuczákon jelölt ki helyet. Így támadt az Olajütő vagy Kis-Kassa, a melyen már e század első tizedeiben is sok hajléktalan szegényember húzódt meg tilalom ellenére vert föld kunyhókban. A jogtalanul elfoglalt területek elhagyására több ízben kényszerítette a város az ottani teleplőket, a kik minden rendszer és építési szabály nélkül, apró viskókkal sűrűn beépítették azt a 10—12 holdnyi városi területet. De hiába volt minden tilalom és kiutasító rendelet. A szegény emberek ragaszkodása ehez a sivár homokon vajt kunyhókhoz erősebb volt, mint a tekintetes tanács hatalma s ma néhány száz ember lakik ott összezúfolva. Az apró házak és dűledező falak az övek, de a föld a vá r o s é, a melynek kétségtelen joga van ahhoz, hogy akkor hordathassa el fejük fölül a földet, mikor neki tetszik. A városi hatóság sem szívesen tűri ezt a rendezetlen és rendetlen állapotot. Az olajütőbeli szegény nép is szeretné ha valahára megszűnnék a feje fölött lebegő kínos bizonytalanság. B a r t h a Dániel a (vőfély városatyja és Kis-Kassa lögtékintélyesebb embere, a kinek népszerűségével odakinél csak Kállai néni, a kis-kassai

korcsmárosné versenyzik) többed magával kérvényt adott be a városhoz, hogy háztelkeiket jutányos áron megváltathassák. A véleményadásra felkért jog- és pénzügyi bizottság az ügyet visszaadja a tanácsnak, hogy ez a mérnöki hivatal közbjételet tartasson helyszíni szemlét, készíttessen a telep rendezéséhez tervezetet és tudja meg, milyen megváltási árt hajlandók adni Bartha Dánielék. Hát bizony a Kis-kassa is elvesztí potikus rendezetlenségét, bár szép híreből már kezd — kiesni.

— **Fényes esküvő** lesz városunkban, melyről szerkesztőségünk a következő meghívót kapta: lozsárdi báró G y ö r f f y Károlyné báró Györfly Károly özvegye, Mihálydi báró Splényi Emma leányával K a t i n k á v Villám János, cs. és kir. 15-ik Pálffy huszárezredbeli főhadnagy, Villám Arnoldnyug. m. kir. honvédezeredes és neje Ferdinándy Bertha fia f. év szept. 15-én kel egybe. A polgári szertartás a városháza nagy tanácstermében lesz 9 órakor, míg az esküvő a nagytemplomban reggel 10 órakor.

— **Korai ősz.** Nem hiába, hogy a golya korán utra kerekedett, de az ősz nagyon korán is beállt. Ma, szombaton reggel mélységes köd borongott a város fölött, mely csak 9 óra felé kezdett oszladozni. Előző este hűvös őszi szél kíséretében hideg eső esett s a város máskor népes utcái csöndessé váltak. Komor, szürke idő kopogtatott be, mely hirdeti, hogy oda a szép nyár s legfőllebb a vén asszonyok nyara van hátra.

— **A Kossuth-utcai vasutvonal** már tökéletesen elkészült s szerdán néhányszor be is járta az új utat a lovonat. A sínpar mindenütt nagyon jó s a gőzüzemű vasúthoz is teljesen alkalmas, a melylyel a kora reggeli órákban szintén próbát tettek. Az új szárnyvonallal mitanrendőri bejárata valószínűleg a jövő hét folyamán történik meg s nyomban rá átadják a használatnak. A vonat közlekedése nagyban fogja emelni Kossuth-utczának a nélkül is élénk forgalmát.

— **Komjáthy János** az új szinigazgató a még meg sem kezdett szini évadott már is egy hónappal akarja meghosszabbítani és e cél eléréséhez a várostól újabb 1000 frt subvencziót kér. Tapasztalatból tudjuk, hogy a 8 hónapos saison is annyira kimeríti közönségünket, hogy az évad végén vendégcserepreléssel kell az érdeklődést fentartani és így részünkről a tervet semmiképp nem helyeselhetjük, sőt elvárjuk, hogy újabb intézkedésekkel Komjáthy nem terbeli a várost, mely a nélkül is fejedelmi módon subvenczi-onálja a szinigazgatót.

— **Alföldy Károly** tánczikolóját szept. hó 19-én, szombaton, nyitja meg. Beiratások eszközölhetők lakásáé, Nagypéterfia-utczán 980. szám, saját ház.

— **Rövid hírek.** K i s s Áron püspök Antal Gábor püspökké avatására Komáromba utazott. — H a j d u v á r m e g y e legnagyobb adófizetője Semsey Andor, ki közel 20,000 frtot fizet. — J ö v ő hó 11-én lesz 25 éve, hogy a Csokonai szobrot le-leplezték. — Az e v. r e f. iskolatestület elnöké Sáfár László tanítót választotta meg. — B e r g e r Jenő építész október 3-án adja át a kir. tábla új épületét, melyet most butoroznak be — D o b i e c z k y Sándor üzletvezető egy havi szinidőre ment. — A G e r é b y czég faüzletének vezetője D—i J—f eltűnt. A pénztárában némi hiányosság látszik. — R e i s m a n Mór élte 48-ik, M a j o r János 87-ik évökben, helybeli polgárok, elhunytak. — S z a b ó Mari cselédleány gyufaoldattal megmérgezte magát, megmentették. — A h e l y b e l i g. kath. hívek részére, kik 1200-an vannak, teplom és iskolateltet kér a h.-bőszörményi g. kath. pap. — M i h á l y i József csendőr szakaszvezető, a városhoz rendőrbiztosnak nevezettet ki. — T ö b b betérés történt a héten; egy a keses-utczában és kettő szöllőskertben. — A búcsúra menők közt több zsebtolvaj szerencsésen manipulált; — kivették több ájtatoskodó zsebéből a pénzt.

CSARNOK.

Hajnal.

Elűnt az éj sötét leple
Halvány kéket őlt a menny,
Rózsás bársony szende színe
Ébíti a széleken.

Fészkéről a kis madárka
Baldog szívvél szárnyra kel,
Feslő virág szirmát nyitja
Csörgő patak neszenél.

Méhe zümmög a virágon,
Éled minden a világon,
...Ébredj... ébredj... szép leány
Mosolygó nap hajnalon.

L. Mihály.

Kis lutri. 1896. szept. hó 9-én.

Brünni 56 13 9 61 12

Szerkesztői üzenetek.

Füüdörvos. Igaza van! Egy fiatal leánynak fürdő helyen esti tíz órakor egy fiatal emberrel magánosan lenni nem illik. Súlyosbító körülmény, hogy a leány a fiatalember udvarlását elfogadta anélkül, hogy az bemutatkozott volna. Különben ily esetben nem annyira a fiatal pár, mint inkább a mama a hibás.

B—a k. a.-nak Klpdia. Köszönettel vettük. Mindegyikjönni fog.

L. B. A beszély közlése akadályokba ütközik. A fordítás gyarló.

N—s. Az alkalmi cikket köszönjük.

S. Adolárnak. A sárgadinnnyét azért hívják így, mert sok zöld is van közöttük. A görögdiunye többnyire nem tud görögül, de görögni már igen. Eleonorának mondja meg, hogy a) a szarvas férjek nem mindig fülesek ia, b) A kis babákat a golya hozza,

Külföldi eredetű poliozók, bolhák, konyhai férgek, moxy, háziállatokon tartózkodó porazók sbb. ellen.

Zacherlin

bámulatosan hat! Felülmulhatlan gyorsan és biztosan öli a kártékony férgeket és azért is az emberek milliói dícsérik és keresik. Ismertető jelei: 1. lepecsételt üveg; 2. a „Zacherl” név.

Kapható Debreczenben:

Balogh Gyula, Csanak József, Csicsó Lajos, Deutsch Albert, Tóth Béla, Félegyházi János, Francsis és Jóna, Fritsch Károly, Ganovszky Lajos, Geréby Fülöp, Havas József, Király János,	Király Mihály Klein Bernát, Kohn Testvérek, Kohn Henrik, Kohn Lajos, Kontsek Géza, Kovács Mihály, Kun József, Jánosi Béla, Leidenfrost Armin, Lusztig Károly, Münch Gusztáv,	Parti Ferencz, Radecky József, Rickl József Zelmos, Rosenthal Dániel, Roth Antal, Szabó Zsigmond, Szentkirályi Tivadar, Térey József, Tóth Béla gyógyszerész, Tóth Sándor, Varga Lajos, Váray János.
---	---	---

Berettyó-Ujfaluban: Karakas Imre, ifj. Weiszberger Ignác.
 Ér-Mihályfalván: Pollák Mórész, Lévy Vince, Gross Hermann, Kulesár Gyula.
 Hajdu-Böszörményben: Gemeinbeck József.
 Hajdu-Nánáson: Schlachta János.
 Hajdu-Szoboszlón: Kiss Pál, Körner Béla.
 Püspök-Ladányban: Tariczky Endre,
 Tisza-Füreden: Schön Jakab, Ungar Arthur, Weiszman József uraknál.

(91.) 10—10.

Bérbeadás.

Biharmegye Hosszúpályi határban fekvő Szabó-tisztai birtokrész jövő év Márczius 1-től hat évre bérbe adandó.

Faeladás.

Ugyancsak a Szabó-tisztai erdőben 313 öl hasábfafa és 117 öl gömbölyű fa eladó.

A közelebbi feltételek gróf Zichy Géza tetétleni tisztartóságánál megtudhatók. (185.) 1—3.

SZEGEDI PORCELLÁN-FESTÉSZETI GYÁR IVÁNKOVITS KÁROLY SZEGEDEN.

Eredeti gyári árak porcellán- és üvegtermékekről:

GENTRI KIHÁZASITÁSI BERENDEZÉSEK VADÁSZ KÉSZLETEKBŐL.

Hallatlan olcsó árak:

Egy 6 személyes igen finom étkezészet 40 darabbal	28 frt — kr.	} Az egész berendezés csak 82 frt 50 kr.
„ „ „ „ „ kávé készlet 15 darabbal	8 „ 50 „	
„ „ „ „ „ theás „ „ „	8 „ 50 „	
„ „ „ „ „ fekete kávé készlet 15 darabbal	8 „ 50 „	
„ „ „ „ „ üveg készlet 28 darabbal	14 „ — „	
„ mosdó készlet „ „ „ „ „	7 „ 15 „	

A porcellán készletek igen finom préselt roccoco alakban gyártanak a legdivatosabb facanban ó-német alaku tálakkal, gyönyörű különféle vadász-képekkel, művészi kivitelben dus aranyozással. Az üveg-készlet igen finom vésett quirlalddal szállítatik. Ugyan ezen tárgyak baroque alakban szintén szép szegletes tálakkal, rózsaszín vegykék virágokkal gyönyörű kivitelben összesen 54 frt. 50 krba jön s végre minden tárgyak sima alakban kék vagy barna tálképekkel festve s az üveg-készlet homályos csikkal egyszerűbb kivitelben az összes tárgyak csak 36 frt 70 krba jönnek.

A csomagló ládákért 1 frt 50 kr számítatik. A vasúti állomás földása kéretik. Legjobb csomaglás biztosítottik. Törés ki van zárva. A pénz az áruk vétele után is megküldhető vagy pedig utánvétele mellett. Ezekre menő meglegedési levelek birtokában vagyunk, mit bárki irodánkban megtekinthet. Tömeges megrendelést kér (183) 2—52.

a szegedi porcellán festészeti gyár Ivánkovic Károly Szegeden.

FÖLD ELADÁS.

A Tóczóskert Nagy-Hatvan-utca felé eső, a volt kenderáztató melletti I-ső járásban 13.000 négyszögöl föld, 300 négyszögöles darabokban, négyszögölenként 1 frt 20 krtól 1 frt 80 krig eladó. — Értekezhetni Csonka Dániel örökösei megbizottjaival: Ganovszky Lajossal a Kossuth-utcai fűszerkereskedésében és Stekly Adolf Tóczóskert II-dik járás 64-dik számú nyári lakásán.

Ugyanott a Széchenyi-utcai háznál lévő raktárak és lakás kiadás végett is értekezhetni. (178.) 3—3.

Alapítva 1843.

Carl Kuhn & Co.,

BÉCS.

Nr. 233 F. Lohengrin-toll, remekül reápréssell hatyruval; igen erős Magnum-Bonum-toll rendkívül tartós, szürke, 1 tucatonként csomagolva.

Nr. 358. Hercules-toll, rendkívül erős, majdnem elpusztíthatatlan toll, szürke, különösen sok íráshoz alkalmas.

Nr. 554 EF. Al. ugynevezett Aluminium női-toll, kiváló finom hegygyel, aluminium-szinű.

Kapható minden jobb papir- és írószer-kereskedésben. (144.) 4—12.

Ujdonságok acéltollakban.

Van szerencsém a „debreczeni első terrakotta-, majolika- és kályhagyár”

készítményeit u. m.: égetett anyag épületi díszítményeket (terrakotta), díszedényeket (majolika), tűzálló anyagból készült közönséges edényeket, valamint nagyválasztéku ó-német-, svéd-, díszes porcellán-, cserép- és majolika-kályhákat, kandallókat, fürdőkád és falburkoló fayence lemezeket, agyagsöveket és mindennemű szobrászati cikkeket, jutányos áron és jótállás mellett a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani.

Ezen új gyár készítményei, melyek mind hazai és külföldi legjobb minőségű anyagok felhasználásával, kellő szakerők alkalmazásával állítanak elő, szépség és jószág tekintetében a legjobb híri gyárak készítményeivel a versenyt kiállják. — Olcsóság tekintetében pedig felülmulhatatlanok.

Bármely különleges tárgyak rajz vagy fénykép után előállítanak. A gyár a legnagyobb megrendelésnek is eleget képes tenni.

Gyártelep és raktár: a Boldog-kert elején, a vaspálya udvar és csolnakázó tó szomszédságában; a hol a tárgyak megtekinthetők és megrendelhetők. Telefon szám 187.

Belső iroda: Sz. Anna-utca 2524. sz. a. Telefon 188.

Belső raktár: Főpiacz, Stenczinger Károly ur házában.

Tisztelettel

Tóth Kálmán

építész-mérnök.

(27—?)

Clayton & Shuttleworth

Vázzal-kőprut meőgazdasági gépjáratások Budapest 63. sz. által a legújabbosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobill és gőzcséplőgépek-készletek cséplőgépek, tisztító-roskák, konyhazók, kasszák, és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

2 és 3 vasú elék gazdasági gépek. Egetemes acél-elék és minden egyéb Részletek árjegyzékek kitérőre ingyen és bérmentve küldetnek.

(49.) 5—13.

LAMBRECHT

AZONNAL SZÁRADÓ

PADLÓFÉNYMÁZA,

ELÉRHETETLEN KEMÉNYSÉGÜ, POMPÁS FÉNYEL.

EGYEDÜLI RAKTÁR DEBRECZEN RÉSZÉRE

SZABÓ ZSIGMONDNÁL.

(147) 5—6.